

BECKOVA EDÍCIA PRÁVNE INŠTITÚTY

Drogové delikty v slovenskom a európskom práve

Drogové delikty v slovenskom a európskom práve

JUDr. Michal Želonka

Vzor citácie:

Želonka, M. Drogové delikty v slovenskom a európskom práve. 1. vydanie.
Bratislava : C. H. Beck, 2026, s. 140.

Vydalo Nakladatelství C. H. Beck, s. r. o., organizačná zložka v Bratislave roku 2026
Michalská 9, 811 01 Bratislava, beck@beck.sk

Prvé vydanie

Zodpovední redaktori: JUDr. Edita Hollá, PhDr. Katarína Vilhanová

Tlač: Marten, spol. s r. o.

© Nakladatelství C. H. Beck, 2026

ISBN 978-80-8232-082-7

O autorovi

JUDr. Michal Želonka (1997) absolvoval Právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, ktorú ukončil v roku 2021. V roku 2024 úspešne obhájil rigoróznú prácu na tému „Drogové trestné činy a ich právna úprava v členských štátoch“ a získal akademický titul doktor práv. Od roku 2024 pôsobí ako externý doktorand na Katedre trestného práva, kriminológie a kriminalistiky Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, kde sa vo svojom výskume venuje problematike daňových trestných činov. Aktívne publikuje na témy dane z príjmov, pracovného práva a dane z pridanej hodnoty. V pracovnej sfére pôsobí ako asistent sudcu na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky, pričom predchádzajúce skúsenosti získal ako advokátsky koncipient, daňový poradca vo svetoznámej konzultantskej spoločnosti a ako právnik vo viacerých štátnych inštitúciách.

Recenzenti:

prof. JUDr. Jozef Čentéš, DrSc.

prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.

Predhovor

Drogy ako také predstavujú problém, ktorý je pre určitú vrstvu populácie každodennou súčasťou života. S omamnými a psychotropnými látkami sa dnes priamo alebo sprostredkovaně stretáva väčšina populácie. O to naliehavejšia je potreba rozumieť ich účinkom, spoločenským dôsledkom a najmä právnej úprave ostatných štátov, ktoré sa s týmto fenoménom vyrovnávajú rôznymi spôsobmi – odlišnou drogovou politikou. Iba dôkladná znalosť cudzej právnej úpravy a výsledkov jej uplatňovania nám umožní kvalifikovane posúdiť, ako má slovenské trestné právo reagovať v budúcnosti.

Publikácia spracúva drogové delikty v právnom poriadku Slovenskej republiky v komparácii s právnou úpravou iných členských štátov Európskej únie. Vychádza z historických východísk, mapuje postupné novelizácie slovenskej úpravy vrátane posledných legislatívnych zmien a opisuje, ako sa vyvíja trestná politika od prístupu zdôrazňujúceho represiu k modelom, ktoré kladú väčší dôraz na proporcionalitu a verejné zdravie. Osobitná pozornosť sa venuje rozlíšeniu prechovávaní a neoprávneného obchodovania, vyšetrovaniu drogových trestných činov v slovenských podmienkach, problémom aplikáčnej praxe a novým psychoaktívnym látkam vrátane HHC. Súčasťou textu je prehľad medzinárodných dohôd, európskych politik a komparácia vybraných národných režimov, ktoré ilustrujú, kde sú hranice dekriminalizácie a kde sa ešte uplatňuje prísny postih.

Zmyslom monografie nie je iba popis platného práva. Ambíciou je ponúknuť čitateľovi rámec, v ktorom sa dá racionálne zvažovať, či a v akom rozsahu môžu byť miernejšie modely trestania užívateľov uplatniteľné v podmienkach Slovenskej republiky a kedy má, naopak, prevažovať ochrana spoločnosti prostredníctvom represívnych nástrojov. Na základe poznania účinkov látok, praxe orgánov činných v trestnom konaní a porovnaní s právnymi poriadkami Európskej únie autor formuluje vlastný návrh *de lege ferenda*, ktorý sa snaží zosúladiť princíp proporcionality medzi rešpektovaním osobnej slobody jednotlivca a legitímnou potrebou štátu stíhať a efektívne zabráňovať šíreniu omamných a psychotropných látok, čo súvisí s ochranou verejného zdravia a potrebou účinného postihu organizovaného obchodu s drogami.

Text vychádza z rigorózneho prácu autora, ktorej sa venoval štyri roky. Po jej pozitívnom hodnotení školiteľom aj oponentkou práce a vzhľadom

na potencionálny prínos pre odbornú aj laickú verejnosť sa autor rozhodol čiastočne prepracovať a rozšíriť pôvodný rukopis do podoby tejto monografie.

Bratislava, apríl 2026

JUDr. Michal Želonka

Obsah

O autorovi	V
Predhovor	VII
Zoznam použitých skratiek	XI
Úvod	1
KAPITOLA I. Základné pojmy v spojitosti s drogovou trestnou činnosťou.	3
1.1 Úvod do drogovej trestnej činnosti	3
1.2 História vo svete	12
1.3 História na území Slovenska do roku 1989	15
1.4 História na území Slovenska po roku 1989	16
1.5 História na území Slovenska po roku 1993	17
KAPITOLA II. Právna úprava drogovej trestnej činnosti.	20
2.1 Právna úprava k 1. januáru 2022	20
2.2 Právna úprava od 1. mája 2022	21
2.3 Právna úprava od 6. augusta 2024	23
2.4 Dekriminalizácia marihuany v kontexte novely platnej od 6. augusta 2024.	28
2.5 Protidrogová politika na území Slovenskej republiky	33
2.6 Vyšetrovanie drogovej kriminality v podmienkach Slovenskej republiky	37
2.7 Problémy aplikačnej praxe	39
2.8 Aktuálna judikatúra	41
2.9 Syntetická látka HHC	45
2.10 Drogová trestná činnosť počas celosvetovej pandémie vírusu covid-19	49
KAPITOLA III. Medzinárodná právna úprava drogovej trestnej činnosti	53
3.1 Aktuálne trendy v drogovej trestnej politike v štátoch Európskej únie	53
3.2 Drogová situácia v európskom priestore za rok 2025	55
3.3 Dohovory upravujúce boj proti drogovej trestnej činnosti	59
3.4 Jednotný dohovor OSN o omamných látkach	60

3.5	Dohovor o psychotropných látkach z 21. februára 1971	64
3.6	Dohovor OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropnými látkami z 20. decembra 1988	66
3.7	Rozhodnutie Rady Európskej únie 2005/387/SVV z 10. mája 2005 o výmene informácií, hodnotení rizika a kontrole nových psychoaktívnych látok	67

**KAPITOLA IV. Právna úprava drogovej trestnej činnosti
v podmienkach členských štátov**

	Európskej únie	69
4.1	Právna úprava Českej republiky	69
4.2	Právna úprava Holandského kráľovstva	75
4.3	Právna úprava Nemeckej spolkovej republiky	78
4.4	Právna úprava Rakúskej republiky	81
4.5	Právna úprava Švédskeho kráľovstva	83
4.6	Právna úprava Portugalskej republiky	85
4.7	Právna úprava ostatných krajín Európskej únie v skratke	93

KAPITOLA V. Úvahy *pro futuro* .....

Záver	117
Zoznam použitej literatúry	119
Vecný register	127

Zoznam použitých skratiek

Právne predpisy:

- PolZ** zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov
- PriesZ** zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
- TP** zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
- TZ** zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
- Ústava SR** ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
- ZoOPL** zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov

Ďalšie skratky:

- NR SR** Národná rada Slovenskej republiky
- NS SR** Najvyšší súd Slovenskej republiky
- NSS SR** Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
- OČTK** orgány činné v trestnom konaní
- OSN** Organizácia Spojených národov
- ÚS SR** Ústavný súd Slovenskej republiky

KAPITOLA III.

Medzinárodná právna úprava drogovej trestnej činnosti

3.1 Aktuálne trendy v drogovej trestnej politike v štátoch Európskej únie

V rámci aktuálnych trendov benevolentnejšej trestnej politiky voči drogovým trestným činom môžeme vidieť napríklad prijatie právnych predpisov o domácom pestovaní a užívaní kanabisu v súkromí, ktoré prijala Malta v roku 2021¹²⁴, alebo čiastočnej legalizácii držby marihuany v Nemecku od 1. apríla 2024.¹²⁵ V ďalších štátoch aktuálne prebiehajú diskusie o vytvorení systémov, ktoré by upravovali a regulovali predaj kanabisu na rekreačné užívanie.¹²⁶ 214

Podľa štatistík z roku 2022 zverejnených v Európskej správe o drogách: Trendy a vývojové zmeny, ktoré vydáva Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť, až 29 % dospelých (83,4 milióna ľudí vo veku 15 až 64 rokov) v Európskej únii niekedy v živote užilo nelegálnu drogu.¹²⁷ V zmysle štatistík uvedených v predmetnej publikácii je možné usúdiť, že z celkových dospelých celoživotných užívateľov drog predstavuje až 78,6 milióna – teda 27,3 % užívateľov kanabisu, 14,4 milióna – 5 % kokaínu, 10,6 milióna – 3,7 % MDMA, 8,9 milióna – 3,1 % amfetamínu a 1 milión heroínu.¹²⁸ 215

---

¹²⁴ Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – European Drug Report 2022: Trends and Developments, 2022, https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2022_en, s. 11 (citované dňa 10. 12. 2022).

¹²⁵ Text parlamentu Nemeckej Spolkovej republiky, 2024, <https://www.bundestag.de/dokumente/textarchiv/2023/kw48-interview-kappert-gonther-980572> (citované dňa 6. 7. 2024).

¹²⁶ Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – European Drug Report 2022: Trends and Developments, 2022, https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2022_en, s. 11 (citované dňa 10. 12. 2022).

¹²⁷ Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – European Drug Report 2022: Trends and Developments, 2022, https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2022_en, s. 8 (citované dňa 10. 12. 2022).

¹²⁸ Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – European Drug Report 2022: Trends and Developments, 2022, https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2022_en, s. 9 (citované dňa 10. 12. 2022).

- 216 Z analýzy ukazovateľov týkajúcich sa dostupnosti bežne používaných nelegálnych drog v Európskej únii vyplýva, že úroveň dostupnosti zostáva naďalej vysoká pre všetky druhy látok. Na súčasnom európskom trhu je pozorovateľná relatívne široká dostupnosť väčšieho množstva drog, často s vysokou účinnosťou alebo čistotou. Stále sú odhalované veľké zásielky drog, ktoré sú pašované do Európy *intermodálnymi* kontajnermi, pričom komerčné dodávacie reťazce sa stávajú hlavným cieľom infiltrácie zo strany organizovaných zločineckých skupín. Európa tiež zostáva dôležitou produkčnou oblasťou niektorých látok, najmä syntetických drog a kanabisu.
- 217 Vysoká dostupnosť drog je spojená s väčšou rozmanitosťou látok na nelegálnom trhu s drogami, čo znamená, že spotrebiteľia sú vystavení rôznym psychoaktívnym látkam. Medzi ne patria aj nové syntetické drogy, o ktorých existuje obmedzené množstvo informácií o ich zdravotných rizikách. To vyvoláva obavy týkajúce sa potenciálneho zvýšenia užívania nelegálnych látok a súvisiaceho zvýšeného rizika spojeného s niektorými z týchto látok. Ľudia, ktorí užívajú drogy, môžu byť vystavení väčšiemu riziku nepriaznivých zdravotných následkov vrátane otravy a úmrtia v dôsledku nevedomej konzumácie látok s vyššou účinnosťou alebo nových látok, prípadne zmesí látok, pri ktorých môžu interakcie s drogami zvýšiť potenciálne škodlivé účinky na zdravie.¹²⁹
- 218 V zmysle Európskej správy o drogách 2023 vidieť rastúci význam syntetických drog, nových látok a nových výrobných postupov na trhu s drogami. Mnohé škody spojené s užívaním drog sa zhoršujú v dôsledku drogových interakcií bez ohľadu na to, či je užívanie drog vedome alebo nevedome kombinované. Narastajúci počet syntetických kanabinoïdov v kombinácii s prírodnými kanabinoïdmi v rastlinnom materiáli vyvoláva obavy. Výsledky analýzy potvrdzujú, že forenzná a toxikologická informačná zdroje sú kľúčovými prvkami pre porozumenie vývoja na trhu s drogami a zdravotných dôsledkov meniacich sa modelov užívania drog. Optimistickým krokom je plánované zavedenie európskej siete forenzných a toxikologických laboratórií od roku 2024, ktorú bude spravovať agentúra EUDA, s cieľom posilniť kapacity a informačné zdroje v tejto oblasti.¹³⁰
- 219 Viac ako štyri roky po ruskej invázii na Ukrajinu čelí krajina vážnej humanitárnej kríze, pričom konflikt výrazne zasiahol ukrajinský zdravotný a sociálny systém. Voľna značne komplikuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti vrátane liečby proti drogám. Ukrajinské ministerstvo zdravotníctva naviazalo partnerstvá s viacerými mimovládnyimi organizáciami na zabezpečenie nepretržitej starostlivosti o osoby v substitučnej liečbe závislosti od

---

¹²⁹ Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – Drogová situácia v Európe do roku 2023 – prehľad a hodnotenie vznikajúcich hrozieb a nových vývojových trendov (Európska správa o drogách 2023), 2023, https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023/drug-situation-in-europe-up-to-2023_sk (citované dňa 10. 10. 2023).

¹³⁰ Tamže.

opioidov. Súčasne pokračuje útek Ukrajincov pred vojnou do Európskej únie, čo vyžaduje rozšírenie kapacít na poskytovanie starostlivosti pre vysídlené osoby užívajúce drogy. Kľúčovým aspektom tohto procesu je poskytovanie prístupu k jazykovým službám a rozpoznanie súvislých potrieb, ako sú ubytovanie, sociálna starostlivosť a podpora v oblasti starostlivosti o deti. Zničenie základnej infraštruktúry a nestabilita konfliktu výrazne komplikujú fungovanie systémov monitorovania drog a analýzu zmien drogovej situácie na Ukrajine. Z dostupných informácií vyplýva, že ponuka heroínu na Ukrajine pravdepodobne klesla, ale výroba a užívanie syntetických drog mohli byť ovplyvnené menej. Vojnou tiež narušila nelegálne obchodovanie s heroínom cez Strednú Áziu a Kaukaz a cez Čierne more do Európy, čo pravdepodobne vyústí do intenzifikácie nelegálneho obchodovania inými trasami do Európy.¹³¹

3.2 Drogová situácia v európskom priestore za rok 2025

Analýzy ukazujú, že ponuka nelegálnych drog v Európskej únii je mimoriadne odolná proti trhovým otrasom a dostupnosť väčšiny látok zostáva vysoká. Na trhu je široké spektrum drog s vysokou účinnosťou či čistotou, pričom poznatky o zdravotných rizikách zaostávajú. Pri kanabise sa ďalej rozširuje paleta produktov, najmä oleje, extrakty a formy určené na konzumáciu a *vapovanie*. 220

Počet záchytovcov kokaínu v Európe každoročne rastie. 221

Pri syntetikách, ako amfetamíny, MDMA a katinóny, pribúdajú dôkazy o zvýšenej výrobe priamo v Európe, čo môže zrýchľovať zmeny v spotrebných trendoch. Silnejšia prítomnosť nových stimulantov spolu s „tradičnými“ drogami kladie vyššie nároky na včasné monitorovanie škôd a primeranosť existujúcich opatrení. 222

Robustnosť pašeráckych kanálov cez komerčné dodávateľské reťazce potvrdzujú rekordné záchyty v prístavoch. V roku 2024 Španielsko oznámilo najväčší jednorazový záchyt kokaínu, trinásť ton ukrytých v banánoch z Ekvádoru. Nemecko v roku 2023 zachytilo štyridsaťtri ton, z toho v Hamburgu dvadsaťpäť ton, čo je dvojnásobok roku 2022. Zločinecké siete kombinujú sofistikované skrývanie v legálnych tovaroch, presúvajú zásielky medzi loďami na mori, vyhadzujú náklad do vody na neskorší zber a preskupujú trasy do menších prístavov. 223

---

¹³¹ Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – Drogová situácia v Európe do roku 2023 – prehľad a hodnotenie vznikajúcich hrozieb a nových vývojových trendov (Európska správa o drogách 2023), 2023, https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023/drug-situation-in-europe-up-to-2023_sk (citované dňa 10. 10. 2023).

- 224 Plán Európskej únie na boj proti obchodovaniu s drogami z roku 2023 počíta so silnejším colným riadením rizík, lepším odhaľovaním drog a prekurzorov a nasadením pokročilej techniky na skenovanie kontajnerov. Podporuje aj Európsku alianciu prístavov ako verejno-súkromné partnerstvo na zvyšovanie odolnosti kľúčových logistických uzlov voči infiltrácii zločineckých skupín. Keďže výroba a pašovanie sa ďalej menia, zostáva prioritou obmedziť zdravotné a bezpečnostné riziká súvisiace s organizovanou trestnou činnosťou. Tieto otázky sú jadrom prebiehajúceho externého hodnotenia protidrogovej stratégie Európskej únie a akčného plánu 2021 – 2025 i novej stratégie *ProtectEU*, ktorá sa zameriava na vyvíjajúce sa hrozby vrátane obchodu s drogami a organizovaného zločinu.¹³²
- 225 Organizovaný obchod s drogami sa dnes opiera o široké spektrum národných aj globálnych *online* platforiem, ktoré lákajú dodávateľov aj kupujúcich rýchlosťou a mierou anonymity. Na maloobchodnej úrovni sa nové psychoaktívne látky, nelegálne vyrábané lieky či falšované lieky a v menšej miere aj „tradičné“ drogy ponúkajú cez bežné *weby*, legálne *e-shopy* a sociálne siete. Tie sa používajú aj na predaj prekurzorov a iných chemikálií. Distribúcia na „*retail*“ úrovni čoraz častejšie prebieha priamo na sociálnych médiách – od verejných profilov po uzavreté skupiny a fóra pre preverovaných členov. Paralelne funguje *darknet* s *kryptoplátbami* a šifrovaním, zameraným globálne alebo na konkrétne krajiny či jazyky, no jeho atraktivitu znižuje krátka životnosť trhovísk, „*exit-scams*“ a zásahy polície. Kupujúci aj predajcovia preto uprednostňujú sociálne siete pre rýchle dohodnutie obchodu, *online* platby, doručenie či odberné miesta. Zločinecké siete ich zároveň využívajú na nábor mladistvých do nízkoúrovňových úloh (predaj, cezhraničný prenos, vymáhanie, zastrasovanie). Tento digitálne podporený trh zvyšuje riziko násilia a korupcie.
- 226 Vysoké zisky motivujú boj o zdroje, trasy a odbytká, čo sa premieta do zastrasovania, útokov a v extrémoch až vražd. Pribúdajú aj pokusy infiltrovať logistické reťazce a podplácať ich personál. Zraniteľní mladí ľudia sú čoraz častejšie terčom *online* náboru aj nátlaku a môžu sa ocitnúť v role kuriérov či účastníkov násilných incidentov. Policajné aktivity v kľúčových dopravných uzloch síce zosilneli a zahŕňajú prenikanie do šifrovaných komunikačných sietí pašerákov, no zmena *modus operandi* presúva riziko zastrasovania a násilia aj do nových lokalít, kde sa drogy vyrábajú, skladujú, prepravujú alebo predávajú.
- 227 V Európskej únii užíva kanabis denne alebo takmer denne približne 1,5 % dospelých (asi 4,3 milióna osôb) – práve u nich sa najpravdepodobnejšie objavujú problémy spojené s užívaním. Účinnosť zachytenej kanabisovej živice je podľa historických štandardov stále veľmi vysoká (priemerne okolo 23 % THC), pri rastlinnom kanabise sa dlhodobo drží na úrovni

---

¹³² Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – Drogová situácia v Európe do roku 2023 – prehľad a hodnotenie vznikajúcich hrozieb a nových vývojových trendov (Európska správa o drogách 2025), 2025, https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2025/drug-situation-in-europe-up-to-2025_sk.

približne 11 % THC. Hoci živica a sušina zostávajú dominantnými produktmi, ponuka sa diverzifikuje o silné extrakty, jedlé formy a produkty na *vapovanie*, pri ktorých sú zaznamenané akútne intoxikácie na urgencích. Situáciu sťažuje miešanie niektorých nelegálnych výrobkov so silnými syntetickými kanabinoidmi. Okrem toho sa od roku 2022 rýchlo rozšírili polosyntetické kanabinoidy (HHC a viac než dvadsať ďalších), spočiatku dovážané, no dnes už vyrábané aj v Európe a bežne dostupné *online* či v kamenných predajniach. Ponúkajú sa najmä ochutené „*edibles*“, náplne do *vapov* a nízkotetrahydrokanabinolové kvety postrekované kanabinoidmi. Ich deklarovaná „legálnosť“, variabilná potencia a kolísajúce koncentrácie zvyšujú riziko nežiaducich účinkov a otráv, pričom poznatky o účinkoch a návykovom potenciáli sú neúplné. Po zavedení kontrol syntetických kanabinoidov v Číne (2021) sa časť výroby presunula do Európy. Svedčia o tom jednotlivé zistené laboratóriá a dovoz prekurzorov. Hoci dostupnosť syntetických kanabinoidov v roku 2024 podľa náznakov klesla, naďalej predstavujú problém verejného zdravia v zraniteľných skupinách vrátane väzňov. Syntetickým látkam sa autor venoval podrobnejšie v kapitole II.¹³³

Kokaín zostáva po kanabise druhou najpoužívanejšou nelegálnou drogou. 228
V minulom roku ho uviedlo 2,7 milióna mladých dospelých (2,7 % vo veku 15 – 34). V roku 2023 členské štáty Európskej únie siedmy rok po sebe nahlásili rekordných 419 ton záchytov. Vysokú dostupnosť podporuje pašovanie cez námorné prístavy v komerčných kontajneroch a presun trás do menších, zraniteľnejších prístavov. S tým sa často spája zastrašovanie a násilie. Popri kontajneroch sa využívajú aj iné dopravné a doručovacie kanály a sofistikované spôsoby utajenia.

V Európskej únii prebieha aj nelegálne spracovanie – najmä sekundárna 229
extrakcia kokaínu chemicky ukrytého v materiáloch a premena bázy či pasty na hydrochlorid. Každý rok sa odhaľujú rozsiahle spracovateľské zariadenia. Dôkazy o rastúcej dostupnosti prinášajú aj analýzy komunálnych odpadových vôd, kde vo väčšine miest stúpili rezíduá kokaínu (2022 – 2023). Kokaín bol v prvej polovici roku 2024 druhou najčastejšie kontrolovanou látkou, patrí medzi hlavné dôvody prvonástupov do špecializovanej liečby a je najčastejšie hlásenou látkou v prípadoch akútnej intoxikácie na pohotovostiach. Stúpa aj užívanie kraku, najmä v marginalizovaných komunitách. Fajčenie a injekčné užívanie sú spojené s vyššími zdravotnými rizikami. Počet liečených prichádzajúcich prvýkrát na liečbu pre kokaín vzrástol v rokoch 2018 – 2023 o 31 % a pre krak o 35 %. V reakcii na tieto trendy sa odporúča prispôsobiť služby *harm reduction* aj užívateľom kraku, napríklad poskytovaním bezpečného „*smoking*“ vybavenia (fajky, filtre) a cieľenej podpory.

¹³³ Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – Drogová situácia v Európe do roku 2023 – prehľad a hodnotenie vznikajúcich hrozieb a nových vývojových trendov (Európska správa o drogách 2025), 2025, https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2025/drug-situation-in-europe-up-to-2025_sk.

- 230 Ketamín sa v Európskej únii síce neužíva masovo a jeho monitorovanie komplikuje rozdielny právny status v členských štátoch, no dostupnosť rastie a s ňou aj viditeľné zdravotné škody. V európskom *online* prieskume z roku 2024 uviedlo 14 % respondentov s užívaním drog za posledných 12 mesiacov aj ketamín, často v rámci polydrogového užívania s inými látkami a alkoholom. Merania odpadových vôd v 82 mestách v 22 krajinách Európskej únie a v Nórsku ukazujú zatiaľ nízke hladiny rezíduí. Výroba v Európe je obmedzená, no v roku 2023 bolo zrušených šesť zariadení, ktoré spravidla kryštalizovali sypký prášok. Do Európskej únie sa pašujú väčšie objemy, prevažne z Indie, pričom v roku 2023 bolo do systému včasného varovania hlásených 2,7 tony zaisteného prášku.¹³⁴
- 231 Ketamín je tak pravdepodobne stabilne dostupný a v niektorých prostrediach už etablovaný. Dáta zo siete Euro-DEN za rok 2023 ukazujú, že pri akútnej toxicite sa najčastejšie spája s kokaínom. Spektrum rizík je široké a závislé od dávky: neurologická a kardiovaskulárna toxicita, psychické ťažkosti vrátane depresie a urologické komplikácie s poškodením močového mechúra pri intenzívnom užívaní či pri prítomnosti nečistôt. Počet osôb nastupujúcich na liečbu pre problémy s ketamínom zostáva nízky, no v rokoch 2022 až 2023 sa viac než zdvojnásobil na približne 1 329.
- 232 Zintenzívnenie európskej produkcie syntetických drog naznačujú odhalenia vysokokapacitných miest výroby a prudký nárast záchytov prekurzorov. Kým v rokoch 2012 až 2022 sa ročne zaistovalo v priemere 54 ton regulovaných aj neregulovaných prekurzorov, v roku 2023 to bolo rekordných 178 ton, najmä alternatívnych prekurzorov pre amfetamín, metamfetamín a MDMA v Holandsku a v Maďarsku. Viac záchytov aj výrobní pribúda aj pri syntetických látkach, osobitne v Poľsku. Zločinecké siete čoraz častejšie vyrábajú kľúčové prekurzory z náhradných chemikálií, napríklad glycidových derivátov BMK a PMK, čo komplikuje prácu colných a trestnoprávných orgánov. Používanie nebezpečných činidiel a chemicky maskovaných drog so sebou nesie aj významné environmentálne riziká. Vedľajšie produkty sa často likvidujú nelegálne, čo zaťažuje pôdu a vodné zdroje.
- 233 Ekologická stopa drogového trhu je výrazná v celom reťazci. Nelegálne pestovanie kanabisu je náročné na vodu a energiu, pestovanie koky sa spája s odlesňovaním. V Európe má zvlášť výrazný dosah výroba MDMA, kde na kilogram látky pripadá približne 58 kilogramov toxického odpadu; odhadovaný ročný objem chemického odpadu z MDMA výroby v Európskej únii sa pohybuje v rozmedzí 1 000 až 3 000 ton. Časté sú úniky, požiare a výbuchy vo výrobných objektoch. O environmentálnych dôsledkoch pašovania sa vie menej, no patrí sem klčovanie lesov pre tajné pristávacie plochy, degradácia biotopov na trasách cez citlivé územia a na mori úmyselné

---

¹³⁴ Publikácia Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť – Drogová situácia v Európe do roku 2023 – prehľad a hodnotenie vznikajúcich hrozieb a nových vývojových trendov (Európska správa o drogách 2025), 2025, https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2025/drug-situation-in-europe-up-to-2025_sk.